



WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 30 grudnia 2024 r.

PS-II.431.44.2024.2.9

Pan
Paweł Orzeł
Burmistrz Gminy Sieraków
Urząd Gminy w Sierakowie
ul. 8 Stycznia 38
64-410 Sieraków

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹, zwanej dalej również *ustawą*, w dniu 5 lutego 2024 r. przeprowadzono kontrolę doraźną w Urzędzie Gminy w Sierakowie, z siedzibą pod adresem: ul. 8 Stycznia 38, 64-410 Sieraków, zwanym dalej „Urzędem”.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie Marta Dużyńska – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu inspektorów, Jacek Mruczyk – inspektor wojewódzki na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.284.2024.1 z dnia 27 września 2024 r.

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ustaleń kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów merytorycznych oraz z wyjaśnień uzyskanych od upoważnionych osób: p. Pawła Orła – Burmistrza gminy Sieraków, p. Anny Sawickiej-Sobieraj - Sekretarza gminy Sieraków, p. Agnieszki Paluszak - Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierakowie, p. Tomasza Nowaka -Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Sieraków, zwanego dalej zespołem interdyscyplinarnym, zespołem lub ZI.

Szczegółowe ustalenia z kontroli, zawarto w protokole kontroli, podpisanym przez zespół inspektorów w dniu 16 grudnia 2024 r. Protokół został odebrany i podpisany przez Burmistrza Gminy Sieraków dnia 23 grudnia 2024 r. bez zastrzeżeń.

Jednostkę w zakresie kontrolowanej działalności oceniono negatywnie.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

1. W Uchwale Nr LXI/415/2023 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 26 września 2023 r. określono tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, co jest zgodne z art. 6 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy.
2. Na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Sieraków dnia 7.11.2023 r. dokonano wyboru przewodniczącego ZI, co jest zgodne z art. 9a ust. 6 ww. ustawy.
3. W trakcie dokonywania czynności kontrolnych przedstawiono Regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych (zwanym dalej GDP), co jest zgodne z art. 9a ust. 6b ustawy.
4. Posiedzenia ZI odbywały się nie rzadziej, niż raz na 2 miesiące, co jest zgodne z art. 9a ust. 7 ww. ustawy.

¹ Dz. U. z 2024 r., poz. 1673

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły następujących kwestii:

1. Nazwa Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Gminy Sieraków na lata 2024-2028 nie jest zgodna z zapisami art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy. W okresie od 1.01.2024 r. do 25.03.2024 r. gmina Sieraków nie posiadała opracowanego i uchwalonego ww. programu, co również nie jest zgodne z zapisami art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy.
2. ZI realizuje jedynie w podstawowym zakresie lub w ogóle nie realizuje działań określonych dla zespołu w ustawie oraz Programie, co nie jest zgodne z art. 9b ust. 1 oraz ust. 2 pkt 3 ustawy.
3. Burmistrz Sierakowa nie powołał nowego ZI w terminie do dnia 22 września 2023 r., co nie jest zgodne z zapisami art. 16 ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw.
4. W składzie ZI brak przedstawiciela organizacji pozarządowej, co nie jest zgodne z zapisami art. 9a ust. 3 ustawy.
5. Zwołanie pierwszego posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego przez p. Agnieszkę Paluszak nie jest zgodne z art. 9a ust. 7a ustawy.
6. Podpisanie porozumień między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3, 3a lub 5 ustawy przez p. Agnieszkę Paluszak, nie jest zgodne z art. 9a ust. 8 ustawy.
7. Zdecydowanie o zamknięciu przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Sieraków, 5 procedur „Niebieskie Karty”, podczas posiedzenia ZI w dniu 7.11.2023 r. nie było zgodne z zapisami art. 9b ust. 8 ustawy, który stanowi że zakończenie procedur „Niebieskie Karty” należy do wyłącznych kompetencji grup diagnostyczno-pomocowych.
8. W 2 procedurach, brak informacji o przekazaniu formularza „Niebieska Karta – B”, zwanego dalej „NK-B”, co nie jest zgodne z § 6 ust. 1 oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta", zwanego dalej rozporządzeniem².
9. W 1 procedurze uwzględniono tylko potencjalną przemoc pomiędzy małżonkami, w sprawie nie uwzględniono procedury opisanej w § 5 ust. 1. bądź § 5 ust. 2 rozporządzenia.
10. W 1 przypadku, nie opracowano indywidualnego planu pomocy, który grupa robocza mogła realizować w zgodzie z § 15 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, gdzie wskazuje się również rodzinę osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
11. W skład grupy roboczej włączono pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień, jednak nie skierowano osób do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, co nie jest zgodne z § 15 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia.

² Dz. U. z 2023 r., poz. 1870

12. W 1 sprawie, po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i powołaniu grupy diagnostyczno pomocowej w zakresie realizowanej procedury nie zastosowano art. 2 ust. 2 ustawy wskazującego, że małoletni świadek przemocy jest również osobą doznającą przemocy.
13. W 1 sprawie procedurę „Niebieskie Karty” rozpoczęto podczas interwencyjnego odbioru małoletnich zrealizowanego przez funkcjonariuszy policji na podstawie, uwzględniono małoletnich w procedurze, lecz nie uwzględniono zapisów rozporządzenia w zakresie § 5 ust. 3 rozporządzenia, co nie jest zgodne z przywoływanym przepisem prawa.
14. W 1 sprawie obydwa formularze „Niebieska Karta – D” zostały spisane w środowisku zamieszkania osób stosujących przemoc i nie dokonano właściwych ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji w celu zmiany jej postępowania, co nie jest zgodne z zapisami § 12 ust. 1. rozporządzenia.
15. W 1 sprawie zdecydowano o prowadzeniu 9 miesięcznego monitoringu, o którym mowa w art. 9h ust. 3 ustawy oraz § 21 rozporządzenia, pomimo iż w aktach brak zakończenia procedury, co nie jest zgodne z zapisami § 20 rozporządzenia.
16. W 2 sprawach nie pogłębiono diagnozy sytuacji rodziny, celem podjęcia odpowiednich działań, co nie jest zgodne z zapisami § 8 ust. 3 rozporządzenia oraz § 15 ust. 1 pkt 7 ustawy. (po nowelizacji ustawy)
17. W 1 sprawie nie odnotowano przekazania formularza przez ZI na rzecz GDP, co nie jest zgodne z § 8 ust. 1 rozporządzenia.
18. Pomimo wskazania w Uchwale Nr LXI/415/2023 Rady Miejskiej w Sierakowie z dnia 26 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, iż członków ZI powołuje Burmistrz, po wcześniejszym wystąpieniu przez niego o wskazanie przedstawiciela do składu ZI, do wystąpienia w imieniu Burmistrza do podmiotów określonych w art. 9 a ust. 3-5 ustawy, pełnomocnictwem z dnia 3 sierpnia 2023 r. upoważniona została Pani Agnieszka Paluszak – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej z siedzibą w Sierakowie. Powyższe działanie nie jest zgodne z zapisami przyjętej uchwały.
19. Regulamin ZI, przyjęty uchwałą nr OPS.ZI.1.2023 Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Sieraków z dnia 7 listopada 2023 r., w swej treści jest w większej części powtórzeniem przepisów ustawowych, co jest zbędne, a jednocześnie nie jest zgodne z zasadami techniki prawodawczej.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie § 19 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej³, zalecam:

³ Dz. U. z 2023 r., poz. 1165

1. Spowodować opracowanie i przyjęcie uchwałą rady miejskiej, gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, co będzie zgodne z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy, każdorazowo przy zachowaniu zasady ciągłości obowiązywania powyższego dokumentu. Program powinien zostać dostosowany do stanu prawnego obowiązującego na mocy ustawy z dnia 21 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw⁴.
2. Spowodowanie realizacji przez ZI działań określonych dla zespołu w ustawie oraz Programie, co będzie zgodne z art. 9b ust. 1 oraz ust. 2 pkt 3 ustawy.
3. Spowodować powołanie do składu ZI przedstawiciela organizacji pozarządowej, co będzie zgodne z zapisami art. 9a ust. 3 ustawy.
4. Podpisanie porozumień między burmistrzem a podmiotami, o których mowa w ust. 3, 3a lub 5 ustawy w ten sposób, aby było to zgodne z art. 9a ust. 8 ustawy.
5. Spowodować każdorazowe zakańczanie procedur „Niebieskie Karty” przez grupy diagnostyczno-pomocowe, zgodnie z zapisami art. 9b ust. 8 ustawy.
6. Spowodować każdorazowe przekazywanie formularza „Niebieska Karta – B”, zgodnie z § 6 ust. 1 oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia.
7. Spowodować każdorazowe uznawanie małoletniego świadka przemocy za osobę doznającą przemocy, zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy.
8. W sytuacji gdy osobą doznającą przemocy jest małoletnie dziecko lub osoba nieporadna np. ze względu na wiek, spowodować każdorazowo przeprowadzanie działań w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego lub pełnoletniej osoby przez nią wskazanej, zgodnie z § 5 ust. 1 bądź § 5 ust. 2 rozporządzenia.
9. Spowodować każdorazowe opracowanie indywidualnego planu pomocy w stosunku do wszystkich osób doznających przemocy domowej, zgodnie z § 11 ust. 3 oraz § 15 ust. 1. pkt 3 rozporządzenia.
10. W sytuacji powołania w skład grupy roboczej przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, spowodować każdorazowe kierowanie osób stosujących przemoc do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, zgodnie z § 15 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia.
11. W sytuacji gdy osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, spowodować aby działania w ramach procedury były przeprowadzane w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny⁵, lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego.
12. Spowodować każdorazowe wypełnianie formularza „Niebieska Karta – D” przez członków grupy diagnostyczno-pomocowej, przy jednoczesnym dokonaniu ustaleń dotyczących dalszych działań i zobowiązaniu osoby stosującej przemoc domową

⁴ Dz. U. z 2023 r., poz. 535

⁵ Dz.U. z 2024 r., poz. 17 ze zm.

do ich realizacji w celu zmiany jej postępowania, zgodnie z zapisami § 12 ust. 1. rozporządzenia.

13. Spowodować każdorazowe prowadzenie monitoringu, o którym mowa w art. 9h ust. 3 ustawy oraz § 21 rozporządzenia jedynie w sytuacji zakończenia procedury „Niebieskie Karty”, zgodnie z zapisami § 20 rozporządzenia.
14. Spowodować każdorazowe pogłębianie diagnozy sytuacji rodziny, celem podjęcia odpowiednich działań, zgodnie z zapisami § 8 ust. 3 rozporządzenia oraz § 15 ust. 1 pkt 7 ustawy.
15. Spowodować każdorazowe odnotowywanie przekazania formularza przez ZI na rzecz GDP, zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia.
16. Spowodować każdorazowe powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, zgodnie z trybem określonym we właściwej uchwale Rady Miejskiej w Sierakowie w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.
17. Spowodować opracowanie i przyjęcie Regulaminu ZI, który w swej treści nie będzie zawierał powtórzeń przepisów ustawowych i będzie zgodny z zasadami techniki prawodawczej.

Informacje końcowe:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁶, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, przysługuje Pan prawo zgłoszenia zastrzeżeń.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń, zgodnie z art. 128 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, jest Pan w terminie 30 dni zobowiązana do powiadomienia o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie zrealizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania przez Pana niniejszego pisma.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

(-)

Hanna Zawadka

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej

sporządziła dnia 7 stycznia 2025 r.

Marta Dużyńska, inspektor wojewódzki

⁶ Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.